ופורש. ויקבלו את המת מיד דכיון דחלה עליו חמוגה הויא לגביה כרגל ולא אתיא לאבילות וחיילא ונוהג שבעת ימי המשתה כו': וכל אותן הימים. של ימי המשתה ושל אבילות: הוא ישן כו'. ואין מתיחדין זה עם זה שמא יבעול ואבל אסור בתשמיש המטה כדילפינן בחלו מגלחין (מו"ק דף טו:) ואף בשבעת ימי המשתה שהן כרגל נוהג הוא אבילות של דברי לינעא דהייט איסור תשמיש דלקמן: ואין מונעין. בשביל האבילות אין אוסרין עליה תכשיטיה שלא תתגנה על בעלה: כל שלשים יום. ואע"פ שהן ימי אבילות לשאר בני אדם וכל שכן משלשים ואילך: דליכא ליניש דערה. אם יפסידו מה שהכינו: שנתן מים על גבי בשר. שוב אינו ראוי למוכרו במקולין: בכרך. שבימי אינשי טובא ויש קופלים הרבה: אלא דרב חסדא. דמפליג בין נתן ללא נתן: היכי משכחת לה. לא בכרך ולא בכפר: דמפקא מכרך ומפקא מכפר. מולאה מכלל כרך ומולאה מכלל כפר-גדולה מכפר וקטנה מכרך: אינא דרב חסדא. דמוקי לה בנתן מים על גבי בשר: וכן מי שפירסה אשתו נדה. בבכיסתה לחופה: הוא ישן כו'. ואין נאמנין זה עם זה: כין כך וכין כך. בין יש אומר בין אין אומר: לא יבעול. בעילה ראשונה: לא בערב שבת כו'. בליל שבת מפני שטושה חבורה: ולא במוצ"ש. לקמן מפרש: מסייע ליה. הא דקתני דאסור בתשמיש בשבעת ימי המשתה שהן לו כרגל: של ליעגא. שאינו ניכר לבריות שהוא אבל בכך: לא שנו. דאין נאמנין להתייחד: אלא אלא בעל. דתקיף ליה יצריה: דבעבל עסקינן. דקתני בועל בעילת מצוה לפני קבורת המת: כי קאמר. רבא "לא שנו" אפירסה אשתו נדה קאמר דבין דנדה חמורה בעל מהימן עלה דלא אתי לזלזולי באיסור כרת: הא וכן קתני. קס"ד אבולה מילתא דאבילות מדמינן ליה ובאבילות דבעל עסקינן:

[יומא עח:]

[עי' תוס' יומא יח: ד"ה ימודי וכו' תריסות בסוגיא דהכא]

יומא דף עח:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה כל ל' יום. ע' מג"א סי' תרי"ג ס"ק י"ב:

* וכאן באבילות אינה בעינא בנפרד אם בפירסה נדה אינה נראה לפני בין יצנע בנפרד

ובועל בעילת מצוה ופורש, ונוהג שבעת ימי המשתה ואחר כך נוהג שבעת ימי אבילות, וכל אותן הימים הוא ישן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים *ואין מונעין תכשיטין מן הכלה כל שלשים יום. ודוקא אביו של חתן, או אמה של כלה דליבא איניש דטרח להו אבל איפכא לא, אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא לא שנו אלא שנתן מים על גבי בשר אבל לא נתן מים על גבי בשר מודבן, אמר רבא ובכרך אע"פ שנתן מים על גבי בשר מודבן, אמר רב פפא ובכפר אע"פ שלא נתן מים על גבי בשר לא מודבן ואלא דרב חסדא היכי משכחת להו? אמר רב אשי כגון מתא מחסיא דמפקא מכרך ומפקא מכפר, תניא כוותיה דרב חסדא הרי שהיה פתח אפייה וטברו טבוח ויינו מזוג ונתן מים על גבי בשר, ומת אביו של חתן או אמה של כלה מכנסין את המת לחדר ואת החתן ואת הכלה לחופה ובועל בעילת מצוה ופורש ונוהג שבעת ימי המשתה ואח"כ נוהג שבעת ימי אבילות וכל אותן הימים הוא ישן בין האנשים ואשתו ישנה בין הנשים *ובן שפירסה אשתו נדה הוא ישן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים *ואין מונעין תכשיטין מן הכלה כל ל' יום, בין כך ובין כך לא יבעול לא בערב שבת ולא במוצ"ש אמר מר הוא ישן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים מסייע ליה לרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן "אע"פ שאמרו אין אבילות במועד אבל דברים של צינעא נוהג", דרש רב יוסף בריה דרבא משמיה דרבא ל"ש אלא שלא בעל אבל בעל, אשתו ישנה עמו הא הכא דבעל עסקינן וקתני הוא ישן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים? וכי קאמר "אפירסה אשתו נדה" הא "וכן" קתני הכי

ה"ק

בועל בעילת מצוה ופורש. קודם שיקבר המת אבל לאחר שנקבר לא כדאמרינן בסמוך דברים של ליעגא ודייק לה מדקתני כל אותן הימים הוא ישן בין האנשים כו' מיהו מריש דהכא לא ה"מ למידק דדוקא כשהמת בחדר הוא דשרי בעילת מצוה דמלי לדחויי דבועל בעילת מצוה הייט אפי' לאחר שחל עליו אבילות אבל קשה לרש"ל אמאי לא דייק מדקתני ופורש מכלל דנוהג דברים של ליעגא מדלא אחיר אלא בעילת מצוה דוקא ואור"י דהמ"ל פורש משום דס באולים כדאמרינן בפ' תינוקת (נדה דף סה:) אבל מהוא ישן בין האנשים דייק שפיר דהוי משום אבילות דאי משום נדות כיון דבעיל אשתו ישנה עמו כדאמר רב יוסף בסמוך ועוד דכל אותן הימים משמע דבכולהו הוי חד טעמא דהייט משום אבילות והשתא מקילין טפי באינות דאוריתא מבאבילות דרבנן מידי דהוה אנעילת סנדל ועטיפת הראש וכפיית המטה: בעילת מצוה. קרי לה בעילת מצוה משום דכתיב כי בועלך עושך ואמרי' (סנהדרין דף כב:) אין אשה מורתת ברית אלא למי שעושה אותה כלי וע"י כך מידבק בה ובאין לידי פריה ורביה ולהכי קרי לה לבעילה ראשונה בעילת מצוה: אבל איפכא לא. וה"ה אם אבלים מחמת שאר קרובים תימה דאמר בפ"ג דמועד קטן (דף כג. ושם) מתה אשתו אסור ליגע עד שיעברו ג' רגלים ואם אין לו בנים מותר ליגע לאלתר משום פריה ורביה הכיתה לו בנים קטנים מותר ליגע לאלתר משום פרנסתם והכא אמר אבל איפכא לא ומשמע דבאין לו בנים עסקינן מדקאמר ליכא דטרח להו משמע דבכאור איירי וי"ל דלאלתר לאו דוקא אלא כלומר מותר לאחר ז' ומיהו לבעול אסור עד לאחר ל' כדמוכח בתר הכי במעשה שמתה אשתו של יוסף הכהן ואמר לאחותה בבית הקברות אלו ופרנסי בני אחותיך ואתפ"כ לא בא עליה עד זמן מרובה מאי זמן מרובה שלשים יום מכלל דכשה תוך ל' ותוך שבעה ודאי אסור כדמוכח הכא ומה שאמר לה בבה"ק אלא היה זה כשיסה אלא שיזוכין בעלמא וקראה לר"ל דודאי אותו שים לו בנים קטנים מותר ליגע תוך ל' כדמשמע בעובדא דיוסף הכהן אבל אותו שאין לו בנים כלל אסור ליגע עד לאחר שלשים כיון שאין יכול לבעול תוך שלשים וכן משמע במס' שמחות (פ"ז) דתניא בד"א בשיש לו בנים גדולים אבל אין לו בנים או שיש לו בנים קטנים מותר ליגע לאחר לאחר ל' משמע דאסור אפי' ליגע תוך שלשים ואע"ג דיש לו בנים קטנים מותר ליגע תוך שלשים מ"מ נקט לאחר שלשים משום אין לו בנים ור"ת ר"ל דבאין לו בנים אפי' לבעול שרי תוך שלשים לאחר ז' משום פריה ורביה והיא דשמחות איכא מתיישבת כפי' ורלה דבשיש לו בנים קטנים שרי ליגע ואפי' אם היא נמי אבילה מפני שמפרנסת בניו ואע"פ שאפשר באחרת כדמוכח בעובדא דיוסף הכהן שהיתה אבילה מאחותה ומיהו אין כל כך ראיה דשמא שאני התם לפי שהיא תרחם על בני אחותה יותר מאחרת ואע"ג דתנן בפרק החולץ (יבמות דף מא. ושם) כל הנשים יתארסו חוץ מאלמנה מפני האיבול ולא מפליג מידי משמע שאסורה אפי' למי שיש לו בנים קטנים כשהיא אבילה התם משום דבלאו הכי אסורה לצריכה להמתין ג' חדשים משום הבחנה ואור"ת דאפי' מתו אביו ואמו יכול לבעול אחר ל' והא דאמרי' במועד קטן (דף כב:) על כל המתים נכנס לבית המשתה אחר ל' על אביו ועל אמו אחר י"ב חדשים ה"מ בשאר שמחות אבל ליגע אשה שהיא מלוה יתירה מותר ואפי' יש לו בנים משום שנאמר (קהלת יא) בבקר זרע [את] זרעך ולערב אל תנח ידך והביא ראיה מדתניא התם כל ל' יום לגישואין ולא מפליג בין אביו ואמו לשאר קרובים משמע דבכולהו לאחר ל' מותר וה"ר יוסף הביא ראיה לדברי דתנן במסכת שמחות (פ"ט) בהדיא על כל המתים אסור ליכנס לבית המשתה עד שיעלימו ל' יום ועל אביו ועל אמו אסור כל שנים עשר חדש אע"כ היה של מלוה אלמא שרי בכל משתה של מלוה וע"ע אי קאי נמי אריגא ושרי אפי' תוך ל' יום: כגון מתא מחסיא. תימה רב חסדא מאי דוחקיה לאוקומי בנתן מים על גבי בשר נוקמה בכפר אע"פ שלא נתן מים על גבי בשר ויש לומר משום דניחא ליה לרב חסדא לאוקמה ברוב עיירות שהן ביטויות וה"ק כגון מתא מחסיא ורוב עיירות ומש"ה נקט נמי בברייתא דמייתי ונתן מים על גבי בשר משום דאיירי ברוב עיירות: מסייע ליה לר' יוחנן כו'. מועד ואחן משוה אותן בכ"מ כהיא דתניא בפ"ק דמועד קטן (דף ז: ושם) חתן שטולד בו נגע נותנין לו ז' ימי המשתה לו ולאיטליתו ולכסותו וכן ברגל נותנין לו כל ימות הרגל: אבל דברים של ליעגא נוהג. פי' חובה לעשות כן ולא רשות מדמייתי סייעתא מן הברייתא וא"ת רב ושמואל דאמרי בפרק בתרא דמועד קטן (דף כד.) דתשמיש המטה בשבת של ז' ימי אבילות רשות תיקשי להו הכא ואין סברא לחלק בין מועד לשבת ומקילין בשבת טפי אלא נראה לר"י דרב ושמואל מפלגי בין חתן למועד ושבת אבל קשה דכל אותן הימים הוא ישן בין האנשים משמע אפי' בשבת ופסקו ה"ג כר' יוחנן ופירשו אע"ג דקיימא לן כדברי המיקל באבל באמורא אי ואור"י דודאי נראה דהלכה כר' יוחנן מדאמר הש"ס הכא מסייע ליה לר' יוחנן:

והלעת

עין משפט נר מצוה

ט א ב מיי' פי"א מהל' אבל הל' ח סמג עשין נ טוש"ע יו"ד סי' שמב וסי' שפב סעי' ב [רב אלפס כאן ומס"ק פ"ג דף רלא.]

י ג מיי' וסמג שם טוש"ע שם סי' שפא סעי' ו:

יא ד מיי' פ"י שם הל' ג סמג שם טוש"ע שם סי' שלט סעי' ב [עי' כ"מ]:

יב ה ו מיי' פכ"ב מהל' איסורי ביאה הל"א סמג לאוין קכז טוש"ע אה"ע סי' כב סעי' א ועוש"ע יו"ד סי' שפג סעי' ב:

נוסח

אות' ובאיזה נסיבות אותר להקדים ימי האירוסין בעזלן שיתנו אים אל נבי הבטר

תוספות רי"ד

אמר רפרם בר פפא א"ר חסדא לא שנו אלא שנתן מים ע"ג בשר אבל לא נתן מים ע"ג בשר מודבן. אמר רבא ובכרך אע"פ שנתן מים על גבי בשר מודבן. א"ר פפא ובכפר אע"פ שלא נתן מים ע"ג בשר לא מודבן. ואלא דרב חסדא היכי משכחת לה כגון מתא מחסיא דמפקא מכפר ומפקא מכרך: אמר מר הוא ישן בין האנשים וכו'. מסייע ליה לר' יוחנן דאמר ר"י אע"פ שאמרו אין אבילות במועד אבל דברים שבצינעה נוהג. פי' ז' ימי תתענות כשבעת ימי הרגל הן לו. ומפני שתשמיש המטה הוי דבר של צנעה שאין בני העולם מרגישים אומר: דרש ר"י ברי' דרבא משמיה דרבא לא שנו אלא שלא בעל שיצרו תוקפו אבל בעל אשתו ישנה עמו בבית. והא הכא בבעל עסקינן וקתני הוא ישן בין האנשים וכו'. כי קאמר ר"י אפירסה נדה. והא וכן קתני ה"ק וכן מי שפירסה אשתו נדה ולא בעל הוא ישן בין האנשים ואשתו ישנה בין הנשים פי' אבל [בעל] כל נדה דעלמא מתקיים בעלה בבית וכשמת אביו של חתן או אמה של כלה צריכי שימור: חאור אין

נוסח/מבנה

(מדקה) קוטיא

תשובה

מאשא ומתן (עיי סוף זמ"ל) טמיודע לברר אם יותר חאור בעינו האופני בינו אבילות אז נדה ואף שנתפס אביו בעינו כיותר כלה צריכי שימור אין

בזרק לבנו/לחמיר עלינו ר"ש. בעירות וס"ים, דאמיגא הש יגהר בו